

היום בו נולדה השביעית

היום הארוך ביותר למועמדי ועסקני המפלגות שהתמודדו בבחירות לכנסת השביעית. נמשך יותר משבוע. עד לסיכום הסופי של הקולות טרם ניתן היה לקבוע כיצד יראו פניה של הכנסת השביעית. אבל עבור האזרח, שבקולו עיצב את הכנסת, היה זה יום קצר, נעים וחגיגי. בחירות 1969 נערכו באווירה רוגעת. ללא הפרעות והתפרעויות כמקובל בבחירות קודמות. אף על פי כן היו גם בחירות אלה רחוקות מלהיות דוגמה של בחירות דמוקרטיות חופשיות וטהורות. צרור סיפורים אלה. שלוקט במקומות שונים בארץ. ממחיש את אוירת הבחירות כפי שנערכו בישראל השנייה.

תוצאות המאמץ - בחצות

בוץ. מוליכות אליה מדרגות לולייניות. לוקנים, המתנר עעים בקושי, קשה לספס במדרגות אלה. אחיות מלבין ואיש המערך עוזרים להם לעלות במדרגות. בכמה מיקרים צריכים פשוט לגרור אותם. נכנס מרקו הלפרין, ישיש עליו, שבקושי רואה את הדלת. הוא מתלהב כילד כשמחתימים את תעודת הזהיו שלו. הברו, מיטל מיקולסקי, שטרם הספיק להצביע, מקנא בו. "גם אני רוצה חותמת!" הוא מבקש עוד לפני שנכנס לקלפי. בידו הוא מחזיק שני פתקי אמון. "בשביל מה השני?" שואלים אותו. "זה בשביל ראש ה' עיר!" הוא משיב. הוא מאוכזב נורא כשמגלים לו שבקיבוץ לא בוחרים ראשעיר.

אחיות במדי קופת-חולים גוררות כמה זקנות. אבל את הזקנה שרה בכר אי אפשר בשום אופן להעלות במדרגות. היא לא יכולה לעלות אפילו מדרגה אחת. מורידים אליה את ארגו הקלפי לקומה הראשונה של מגדל המים. מורידים אליה גם מעטפת הצבעה. היא לא צריכה לבחור בתקים, מאחורי הפרגוד. את הפתק שלה היא הביאה איתה. אמת. כפי שניתן לכולם לראות.

מה יש? אמר נהג אחת המכוניות שהביאו את הזקנות, "נתנו להן פתק כדי שלא ישכחו בעד איזו רשימה הן צריכות להצביע. בשום מקום לא כתוב, שמי שסובל ממחלת השיכחה אין לו זכות בחירה."

★ ★ ★

הכרה בטיפוח

את ההפתעה הגדולה ביותר ביום הבחירות סיפקו ערביי מזרח ירושלים, בבחירות למועצת העיר. איש לא ציפה כי ערביי העיר המזרחית יטלו חלק בבחירות אלה — אקט שיש לו משמעות מדינית ברורה, שכן כמותם כהכרתם באיחוד וסיפוח העיר. אפילו אנשי ועדת הבחירות הגיעו מראש כי אחוז המצביעים מקרב הערבים יהיה נמוך ביותר, ציפו את רשימות הבוחרים הערביים לקלפיות של העיר המערבית הגובלות בעיר העתיקה.

גיסים ועל רצון הבוחרים: ביוכ שני בערב הוא התייצב בביתו של דויד מלכה, המועמד מיספר ארבע של טריקי, הציע לו לבגוד בטריקי ולעבור אליו. מלכה העמיד טונים כמסכים. למחרת בל2 בצהריים, בעיצומן של הבחירות, קיבל מלכה לידי את המכתב הבא, החתום עלידי יפרח: לכבוד מר בצלאל גבר, חברת שיכון ופיתוח, באר שבע. א.ג.

הנידון: מלכה דויד — חנות מס' 9. הנ"ל מעוניין לרכוש חנות מס' 9 מחברתכם. מר מלכה מוכר לנו כאדם אחראי, והחליט לפתוח עסק מחמת כושר בריאותו הקלוי, אשר אינו מאפשר לו לעבוד עבודות פיזיות.

אנו מבקשים מכם להעמיד לרשותו את החנות הנ"ל בתנאים נוחים, עלימנת שיפרנס את משפחתו בכבוד. החנות שהובטחה למלכה "בתנאים נוחים" — והיינו, בחצי חינוס — לא היה המתת היחיד. הוא קיבל גם, כביטחון לקיום ההבטחה, צ'ק על סך אלפיים ל"י. לרגע זה המתין מלכה. ברגע שהמכתב והצ'ק היו בידיו, הוא מיהר עימם לטריקי, גילה לו את הפרשה. היה זה אחד ומיקרים שבהם נכשל המערך בניסיונות השיחוד שלו.

★ ★ ★

ברואי אמר "כן" לגורדה

תאר לך לאן הגענו? אמר אחד הבדואים הצעירים, כשבט אל-אטעונה, "כל השנים הדריכו אותנו אנשי מפ"ם לא לתת אימון באנשי מפ"ם ואחודות העבודה. עכשיו הם באים ומבקשים שניתן את הקול בעד אותם האנשים שתמיד אמרו לנו להצביע נגדם."

הבדואי הצעיר לא יכול היה לתפוס מה השתנה בינתיים. אולם כמוהו כחבריו, ידעו כולם כי עליהם לשלשל לקלפי את פתק אמת — אחרת, כך אמרו להם נציגי הקיבוצים, ירע להם. מזה שנים דורשים הבדואים הסדר קרקעות. הם, כך הבטיחו להם, יעשו את הסדר חלוקת הקרקעות מייד אחרי הבחירות, אם רק יצביעו בעד הרשימה הנוכחית. כשבטי הבדואים הרגישו אנשי המערך את עצמם שליטים בשטח עד כי העזו לשבת בתעודות הקלפי כסמלי המערך גלויים על חולצותיהם. הם אף הטריחו את עצמם אל מאזחורי הפרגוד כדי להדא שהבדואים אמנם מכניסים למעטפה את הפתק הנכון.

כשבט אל-הווייל ניסו מיספר ברואים להצביע גם עבור נשותיהם, להן לא הירשו לבוא אל הקלפי. לעומת זאת, כשבטים אבו-ג'ועד ואל-נסארה, החליטו השייכים ברגע האחרון להזניח את אהלי הקלפיות מהמקומות שנקבעו להם ולהיקים סמוך לאהליהם. אם הקלפי נמצאת סמוך לאהל השייך, סברו כנראה, יחששו הבוחרים להמרות את פי השייך ולהצביע בעד מפלגה אחרת. ליו"ר ועדת הבחירות האזורית, השופט המחוזי הרצל אשכנזי, לא נותרה הבחירה אלא לאשר את הוות הקלפיות אל מקומן הבלתי חוקי. למרות האיומים, הוראות ראשי השבטים והלחצים לא היתה ההצבעה הומוגנית בקלפיות הבדואים. הקלפי הבדואי אית הראשונה, קלפי מס' 932 משבט אבו-עמרה, נסגרה כבר בשעה 7.30 בערב. הצביעו בה 47 בדואים. מעטפה אחת היתה ריקה. שאר 46 הקולות התחלקו כלהלן: אמת — 4; גחיל — 1; ב — 4; ג — 3; ד — 1; 1 — 1; 1 — 1; 22 — 7; ש — 1; 1 — 2.

הסביר אחד הבדואים שהתגאה בכך שהטיל את הפתק כן (רשימת ארץ-ישראל של ד"ר שייב) לקלפי. אמרו לי להצביע בעד גולדה. אז הצבעתי, כן, בשבילה."

★ ★ ★

הישישים הוצאו מהביטוח

מוסדות מלב"ן ברחבי הארץ מאושפנים אלפי זקנים, רובם תולים ותשושים, שאינם יכולים לזוז מחוץ לחצר המוסד בו הם מתגוררים. רובם שייכים למאה הקודמת, מנותקים לגמרי מהמציאות בארץ לפחות בעשור האחרון. אבל קול של זקן כזה הוא גם כן קול. המערך דאג לישישי מלב"ן ביום הבחירות. הוא גייס אותם לטיוול ממוגע אל הקלפי בה הם רשומים. בקלפי מס' 468 בקיבוץ גבעת השלושה רשומים 400 מצביעים. לא כולם הם חברי הקיבוץ. חלקם מאושפז במוסד מלב"ן הסמוך. בשעה 10.45 בבוקר החלו להביאם במכוניות ואמבולנסים אל הקלפי. מדוח כתב העולם הזה שנכתב במקום: הקלפי שוכנת בקומה השנייה של מגדל המים של הקי

עד כמה שיראה הדבר מוזר ואבסורדי עמדו הבחירות לכנסת השביעית בסימן ויצלחתו האירגונית של פינחס ספיר, מזכיר המערך. המערך אמנם נחל כשלון. הפסיד 7 מנדטים. אולם הוא ניצל, בזכותו של פינחס ספיר מתבוסה, שעלולה היתה להסתכם באובדן כמות דומה נוספת של מנדטים. המכונה המפלגתית האזירה בראשה עמד ספיר, הצליחה להביא אל הקלפי כ-200 אלף בוחרים של המערך יותר מאשר בבחירות הסתדרות. היא הצליחה למנוע את סכנת ההימנעות ההמונית. זה היה הישג שרק מעטים במערך עצמו קיחו לו.

כמה תמונות בוק עשויות לשפוך אור על כוחו ודרכי פעולתו של מנגנון זה.

★ ★ ★

נסיון גזוי לשוחד

בוחו הדורסני של המנגנון המשומן היטב של המערך התגלה במלוא עוצמתו בעיירות הפיתוח ברחבי הארץ. שם גם הירשה המערך לעצמו להיות פחות בררני באמצעים. דוגמה קלאסית לכך היתה העיירה הדורמית שדרות. שדרות, אומרים, שייכת למדינת-ישראל. ביום השלישי היא נראתה כשייכת למדינת המערך. כל רכב שנע ברחובותיה נשא עליו שלטי אמת. רק זה ושם נעה מכונית בודדה, מבווישת, עם אות אחרת. השם שדרות הדליק מנורת אוהרה אדומה על מפת הבחירות של המערך. שם העז אדם פרטי, יצחק טריקי, להקים רשימה עצמאית משלו. בנסיון להוציא את ראשות המועצה המקומית מידי המערך. לפי הערכה גסה גייס המערך לאיזור שדרות בלבד כ-250

כל הגילים גויסו

מכוניות, שבאו מכל משקי הסביבה. בכל הסביבה התייצבו הפועלים בבוקר במקומות עבודתם, קיבלו שם ארוחות בוקר חינוס ויצאו ברכב המערך אל הקלפיות. ביחריב מופקקים זכו בארוחה חגיגית במסעדה, שכללה גם חפצי סת סיגריות.

היונתן יפרח, ראש-המועצה היוצא ומועמד המערך לכ" נסת ולראשות המועצה החדשה, החליט שלא לסמוך על

* התוצאות: טריקי זכה בשני מנדטים, המפד"ל בשניים, והמערך בחמישה. אם יצליחו טריקי והמפד"ל להעביר לצידם אחד מנציגי המערך, יזכו בנצחון.